

12. Prostředí a podmínky vzdělávacího procesu ve školní TV

Mgr. Jiří Sliacky, Ph.D.

Katedra tělesné výchovy a společenských věd (EDUC)

Podmínky vzdělávacího procesu v TV

- institucionální podmínky
- materiální podmínky
- personální podmínky
- sociální podmínky
- legislativní podmínky
- bezpečnostní podmínky

Institucionální podmínky ovlivňující výuku

Učitel pasivně přijímá

- ekonomická situace školy
- prostorové možnosti školy s ohledem na výuku TV (počet tělocvičen, možnost využívání hřišť, atletických drah, plaveckých bazénů...)
- počty žáků ve třídách

Učitel aktivně působí

- vztahy se zřizovatelem
- klima školy

Materiální podmínky ovlivňující výuku

- úroveň spolupráce vyučujících TV a vedení školy na rozšiřování, obměňování a renovování fondu pomůcek pro TV
↓
- šíře vybavení (pomůcky jen na základní aktivity, nebo např. i netradiční sporty, speciální vybavení pro zdravotní TV...)
↓
- kvalita a kvantita vybavení
- úroveň technologického vybavení školy (možnosti využití technických prostředků jako notebooky, projektory, tablety...)

Personální podmínky ovlivňující výuku

- kvalifikovanost a odborná fundovanost vyučujících TV
 - kvalifikace učitele pro 2. st. ZŠ a SŠ je dána zák. č. 563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících (§§ 8 a 9)
 - je nutné rozlišovat kvalifikaci a aprobaci
- aktivnost a entuziasmus vyučujících TV
- postoj k dalšímu profesnímu rozvoji
- klima pedagogického sboru školy s ohledem na sportovní a pohybové aktivity

Sociální podmínky ovlivňující výuku

Primární

- vztah žáků ke sportu a pohybu, se kterým přicházejí, a který je nejčastěji ovlivňován
 - rodinným prostředím
 - vrstevnickým prostředím
 - sociálním prostředím v lokalitě školy a regionu
- klima třídy, skupiny

Sekundární

- míra podpory a případného aktivního zapojení rodičů do činnosti školy
- míra aktivity vyučujících TV i mimo školu či dobu vyučování v lokalitě a regionu školy

Legislativní podmínky ovlivňující výuku

- legislativní normy pro oblast školství (zákony, vyhlášky, nařízení...)
 - zák. č. 561/2004 Sb., školský zákon, zák. č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, zák. č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví...
 - prováděcí vyhlášky MŠMT, ale i jiných ministerstev, k zákonům, které se dotýkají oblasti vzdělávání (např. vyhl. č. 48/2005 Sb. o základním vzdělávání, vyhl. č. 13/2005 o středním vzdělávání...)
 - nařízení vlády zasahující do oblasti vzdělávání (např. NV č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací povinnosti...)
- metodické pokyny, směrnice a doporučení (např. metodický pokyn č. j. 37 014/2005-25 k zajištění bezpečnosti a ochrany žáků...)
- interní směrnice a předpisy školy

Bezpečnostní podmínky výuky

- podmínky bezpečnosti žáků i pedagogů jsou nastavovány prostřednictvím legislativních norem, případně doplňovány metodickými doporučeními, na které navazují vnitřní předpisy škol
- nejčastěji jsou upravovány maximální možné počty žáků při určité činnosti na jednoho pedagoga, povinnou materiální vybavenost a nutnost dalších specifických opatření, např. potvrzení o zdravotní způsobilosti, souhlas zákonného zástupce...
 - vyhl. č. 48/2005 Sb. – maximální počet žáků na jednu osobu zajišťující dohled při akcích mimo školu je 25
 - metodický pokyn č. j. 37 014/2005-25 – maximální počet žáků v lyžařském družstvu, při plavání, při koupaní, při turistice...
- požadována může být i další specifická kvalifikace, např. instruktor lyžování, zdravotník zotavovacích akcí...

Prostředí výuky TV

- souhrn výše uvedených podmínek v širším společensko-politickém kontextu dané doby, protože i některé celospolečenské problémy mohou ovlivnit vzdělávání přímo v každé jednotlivé škole)
- ve vztahu k TV to mohou být aktuálně např. současné problémy s hypokinezí mládeže či dětskou obezitou
- stejně tak i některá politická rozhodnutí, učiněná na nejvyšší centrální úrovni, mohou přímo ovlivnit výuku na konkrétní škole (typicky změny legislativních norem)